

Högskolan Halmstad
Akademin för Hälsa och välfärd

SPECIALISTSJUKSKÖTERSKEUTBILDNING MED INRIKTNING MOT PSYKIATRI

STUDIEHANDLEDNING

Psykisk ohälsa i komplexa omvårdnadssituationer, 7,5 hp

Kvartsfart distans

HT 2015

Examinator

Henrika Jormfeldt

035- 167786

Henrika.jormfeldt@hh.se

Universitetsadjunkt

Jörgen Öjervall

035 – 167454

Jorgen.ojervall@hh.se

Välkomna till kursen

Välkommen till kursen **Psykiisk ohälsa i komplexa omvårdnadssituationer**, 7,5 hp som ges på kvartsfart distans under ht 15.

Kursens mål:

Kursen syftar till att ge specialistkunskaper i psykiatrisk omvårdnad med fokus på komplexa omvårdnadssituationer. Kursens mål är att studenten ska ha tillägnat sig kunskaper om omvårdnad i samband med dubbeldiagnoser, akuta psykiatriska tillstånd, psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatri inom psykiatrisjuksköterskans arbetsområde. Dessutom ska studenten tillägna sig fördjupade kunskaper om patientcentrerad samverkan med andra vårdgivare i samband med komplexa omvårdnadssituationer i psykiatrisk vård.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för lagstiftning i samband med olika typer av psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård
- beskriva psykiatrisk omvårdnad i relation till patientens individuella situation och hälsotillstånd
- förstå och förklara psykiatrisjuksköterskans ansvars- och funktionsområde

Färdighet och förmåga

- identifiera vårdbehov och upprätta omvårdnadsplan i samverkan med patient, närstående och personal
- värdera och kritiskt granska vetenskapliga arbeten inom området

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- definiera, reflektera och analysera etiska dilemman inom området samt förespråka handlingsalternativ

Examination och betyg

- I kursen är alla studieuppgifter och seminarier obligatoriska för att du ska kunna uppnå kursens mål.
- Studieuppgift 1 består av ett virtuellt litteraturseminarium på temat barn- och ungdomspsykiatri den 14/10 på BB. Betyg G eller IG.
- Studieuppgift 2 består av ett virtuellt litteraturseminarium på temat suicidprevention den 25/11 på BB. Betyg G eller IG.
- Examinationsuppgift I består i du tillsammans med din grupp skriver en rapport på max 3 A4-sidor där du/ni visar hur ni bearbetat caset utifrån ert komplexa ohälsotillstånd. Rapporten publiceras senast den 13/1-2016 på BB. Alla läser allas arbeten. Seminariet äger rum 20/1 2016 på Campus. Betyg G eller IG.

- Kursdeltagare som inte deltar i de obligatoriska momenten eller inte genomför studieuppgifter och seminarier ska kontakta kursansvarig för kompletterande uppgifter. Vid IG på någon uppgift gäller komplettering enligt lärarens instruktion.

Kursens arbetsformer

Undervisningen kan ske i form av föreläsningar, lektioner, seminarier, individuella övningar, gruppövningar. Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisningen på engelska kan förekomma. De olika arbetsformerna förutsätter ett självständigt och aktivt sökande efter kunskap, ett kritiskt, kreativt och analytiskt tänkande med utgångspunkt från det egna verksamhetsområdet.

Kursvärdering

I kursen ingår kursvärdering. Denna skall vara vägledande för utveckling och planering av kursen. Kursvärderingen skall dokumenteras och redovisas för studenten.

Kurslitteratur

- Beskow, Jan., Palm Beskow, Astrid., & Ehnvall, Anna. Suicidalitet som problemlösning, olyckshändelse och trauma. Studentlitteratur, 2013.
- *Cullberg, Johan. Kris och utveckling. Natur och kultur, 2005.
- Hertz Sören. Barn- och ungdomspsykiatri. Natur & Kultur, 2011.
- Herlofson Jörgen m fl. red. Psykiatri. Studentlitteratur, 2009.
- * Polit, Denise F. & Tatano Beck, Cheryl. Essentials of Nursing research. Generating and assessing evidence for nursing practice. 9 uppl, Lippincott: Williams & Wilkins, 2013.
- Strand, Susanne., Holmberg, Gunnar., & Söderberg Erik. Den rättspsykiatriska vården. Studentlitteratur, 2009.
- Socialstyrelsen. Förslag till nationellt program för suicidprevention – befolkningsinriktade strategier och åtgärdsförslag. Artikelnummer 2006-107-23; 2006. Socialstyrelsen, (2006). <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2006/2006-107-23>
- Socialstyrelsen. Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård – vägledning för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens verksamhet för personer med missbruks- och beroendeproblem. Socialstyrelsen (2007). http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_231352_EN_1.%20SE01_drugs%20+%20psychosocial.pdf
- Wiklund, Lena. (red). Vårdande vid psykisk ohälsa – på avancerad nivå. Studentlitteratur, 2014.
- *Willman, Ania., Stoltz, Peter. & Bathsevani, Christel. Evidensbaserad omvårdnad: en bro mellan forskning och klinisk verksamhet. 3.uppl., Studentlitteratur, 2011

* Förekommer i flera kurser under utbildningen

Referenslitteratur

- Svensk sjuksköterskeförenings strategi för utbildningsfrågor. (2010). Stockholm. Bromma Brolins. <http://www.swenurse.se/globalassets/publikationer/utbildning/publikationer/strategi.for.utbildnfragor.pdf>
- Tvångsvård – Socialstyrelsen www.socialstyrelsen.se/regelverk/tvangsvard
- Wirbing, Peter. & Stefan, Borg. (red.) Integrerad behandling vid dubbeldiagnoser Lund. Studentlitteratur, 2011

Vetenskapliga artiklar kan tillkomma.

Kursmoment

<p>Kurstillfälle 1 - Introduktion och föreläsning Campus Halmstad</p>	<p>2/9 9.00 – 12.00</p>
<p>9.00 – 10.00 Introduktion Första kurstillfället börjar med en introduktion då vi går igenom studiehandledningen, gruppindelning och diskuterar förväntningar på kursen. Information ges om kurslitteratur, studieuppgifter, examinationsuppgift och kurskrav.</p> <p>10.30 -12.00 Föreläsning suicidprevention</p>	<p>Henrika Jormfeldt Jörgen Öjervall</p> <p>Patrik Dahlqvist Jönsson</p>
<p>Kurstillfälle 2 - Självstudier</p>	<p>16/9 9.00 – 17.00</p>
<p>Beskrivning</p> <ul style="list-style-type: none"> Läs boken, Hertz Sören. Barn- och ungdomspsykiatri. 2011 och Cullberg, J. (2005) Kris och utveckling. Fokusera på två valfria kapitel ur vardera boken. Skriv utifrån valda kapitel ett <i>seminariebidrag</i> (beskriv en reflektion som gruppen tycker är särskilt viktig på högst ½ A4 sida per kapitel d.v.s. 2 A4 sidor totalt exklusive försättsblad och referenser). Bearbeta texten så att den är sammanhängande och så att eventuella motsägande påståenden eller överensstämmelser i de olika källorna tydliggörs. Referera korrekt till de 4 kapitel ni använder. <p>Spara texten med dina reflektioner som underlag till BB seminarium den 14 oktober.</p>	
<p>Kurstillfälle 3 - Självstudier</p>	<p>30/9 9.00 – 17.00</p>
<p>Beskrivning</p> <ul style="list-style-type: none"> Läs böckerna Herlofson Jörgen m fl. red. Psykiatri. 2009 och Strand, Susanne., Holmberg, Gunnar., & Söderberg Erik. Den rättspsykiatriska vården. 2009. Fokusera på två valfria kapitel ur vardera boken. Skriv utifrån valda kapitel ett <i>seminariebidrag</i> (beskriv en reflektion som gruppen tycker är särskilt viktig på högst ½ A4 sida per kapitel d.v.s. 2 A4 sidor totalt exklusive försättsblad och referenser). Bearbeta texten så att den är sammanhängande och så att eventuella motsägande påståenden eller överensstämmelser i de olika källorna tydliggörs. Referera korrekt till de 4 kapitel ni använder. Spara texten med dina reflektioner som underlag till BB seminarium den 14 oktober. 	
<p>Kurstillfälle 4 – Virtuellt litteraturseminarium BB Barnpsykiatri</p>	<p>14/10 9.00 – 17.00</p>
<p>Seminarium på BB angående Barnpsykiatri.</p> <ul style="list-style-type: none"> För mer information var god se Studieuppgifter och examinationsuppgifter i slutet av studiehandledningen. 	<p>Jörgen Öjervall</p>

<p>Kurstillfälle 5 - Självstudier</p>	<p>28/10 9.00 – 17.00</p>
<p>Beskrivning</p> <ul style="list-style-type: none"> Läs boken, Beskow, Jan., Palm Beskow, Astrid., & Ehnvall, Anna. (2013) Suicidalitet som problemlösning, olyckshändelse och trauma och Socialstyrelsens förslag till nationellt program för suicidprevention – befolkningsinriktade strategier och åtgärdsförslag (2006). Fokusera på två valfria kapitel vardera ur boken och ur rapporten. Skriv utifrån valda kapitel ett seminariebidrag (beskriv en reflektion som gruppen tycker är särskilt viktig på högst ½ A4 sida per kapitel d.v.s. 2 A4 sidor totalt exklusive försättsblad och referenser). Bearbeta texten så att den är sammanhängande och så att eventuella motsägande påståenden eller överensstämmelser i de olika källorna tydliggörs. Referera korrekt till de 4 kapitel ni använder. <p>Spara texten med dina reflektioner som underlag till BB seminarium den 25 november.</p>	
<p>Kurstillfälle 6 - Föreläsning</p>	<p>11/11 09.00 – 12.00</p>
<p>9.00 -12.00 Föreläsning Föreläsning 1 - Samsjuklighet med fokus på missbruksproblematik i samband med psykisk ohälsa. Föreläsning 2 - Omvårdnad i ett Barnpsykiatriskt perspektiv</p>	<p>Sofie Lundström Carina Wikås</p>
<p>Kurstillfälle 7- Självstudier</p>	<p>18/11 15.00 – 17.00</p>
<p>Beskrivning</p> <ul style="list-style-type: none"> Läs boken, Wiklund, Lena. (red). 2014. Vårdande vid psykisk ohälsa – på avancerad nivå och Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård – vägledning för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens verksamhet för personer med missbruks- och beroendeproblem. Socialstyrelsen (2007). Fokusera på två valfria kapitel vardera ur boken och ur rapporten. Skriv utifrån valda kapitel ett <i>seminariebidrag</i> (beskriv en reflektion som gruppen tycker är särskilt viktig på högst ½ A4 sida per kapitel d.v.s. 2 A4 sidor totalt exklusive försättsblad och referenser). Bearbeta texten så att den är sammanhängande och så att eventuella motsägande påståenden eller överensstämmelser i de olika källorna tydliggörs. Referera korrekt till de 4 kapitel ni använder. <p>Spara texten med dina reflektioner som underlag till BB seminarium den 25 november.</p>	
<p>Kurstillfälle 7- Virtuellt litteraturseminarium på BB Suicidprevention</p>	<p>25/11 9.00 – 17.00</p>
<p>Seminarium på BB angående Suicidprevention.</p> <ul style="list-style-type: none"> För mer information var god se Studieuppgifter och examinationsuppgifter i slutet av studiehandledningen. 	<p>Jörgen Öjervall</p>

Kurstillfälle 8 - Självstudier	9/12 9.00 – 17.00
Självstudier då gruppen förbereder examinationsuppgift.	
Kurstillfälle 9 - Självstudier	23/12 9.00–17.00
Självstudier då gruppen förbereder examinationsuppgift.	
Kurstillfälle 10 – Självstudier (Examinationsuppgift 1)	13/1 09.00 – 17.00
Självstudier då gruppen förbereder examinationsuppgift. <ul style="list-style-type: none"> Skicka den färdiga rapporten till lärare och kurskamrater via BB senast kl. 17.00. 	
Kurstillfälle 11 – Examinationsseminarium I Campus	20/1 09.00 – 12.00
Examinationsseminarium Vid seminariet presenterar varje grupp sin skriftliga examinationsuppgift på ett eget valt upplägg (PowerPoint, overhead, tavlan, rollspel mm). Varje grupp har ca 30 minuter till förfogande för sin presentation (20 minuter + frågor från auditoriet). <i>Instruktioner</i> Var god se information för examinationsseminarium i slutet av studiehandledningen. Kursutvärdering Vid detta kurstillfälle kommer vi att utvärdera kursen muntligt och skriftligt.	Henrika Jormfeldt Jörgen Öjervall Sofie Lundström

Studieuppgifter och examinationsuppgift

Studieuppgift 1 - Virtuellt litteraturseminarium på BB, Barn och ungdomspsykiatri 2 hp

Beskrivning

Förbered dig individuellt genom att läsa anvisad kurslitteratur i enlighet med studiehandledningen.

Skriv gemensamt i gruppen ett seminariebidrag utifrån era valda kapitel. Bearbeta texten så att den är sammanhängande och så att eventuella motsägande påståenden eller överensstämmelser i de olika källorna tydliggörs. Referera korrekt till de källor ni använder.

Syfte

Syftet med uppgiften är att du/ni utifrån en komplex omvårdnadssituation som har relation till sjuksköterskans yrkesutövning i barn- och ungdomspsykiatrisk kontext ska identifiera vårdbehov som grund för omvårdnadsåtgärder i samverkan med patient, närstående och personal samt förespråka handlingsalternativ.

* *examinationsgrundande*

Studieuppgift 2 - Virtuellt litteraturseminarium på BB, Suicidprevention 2 hp

Beskrivning

Förbered dig individuellt genom att läsa anvisad kurslitteratur i enlighet med studiehandledningen.

Skriv gemensamt i gruppen ett seminariebidrag utifrån era valda kapitel. Bearbeta texten så att den är sammanhängande och så att eventuella motsägande påståenden eller överensstämmelser i de olika källorna tydliggörs. Referera korrekt till de källor ni använder.

Syfte

Syftet med uppgiften är att du/ni utifrån en komplex omvårdnadssituation som har relation till sjuksköterskans yrkesutövning i relation till suicidprevention ska identifiera vårdbehov som grund för omvårdnadsåtgärder i samverkan med patient, närstående och personal samt förespråka handlingsalternativ.

* *examinationsgrundande*

Examinationsuppgift – Akut psykiatri, psykiatrisk tvångsvård och samsjuklighet 3,5 hp

Beskrivning

Beskriv gruppvis ett autentiskt case innehållande en komplex omvårdnadssituation, utgå ifrån dubbeldiagnoser, akuta psykiatriska tillstånd, psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatri, akut omhändertagande, etc. Var noga med att bearbeta caset i förhållande till kursens kursmål, kurslitteratur samt till lagar och förordningar.

Syfte

Syftet med uppgiften är att du/ni utifrån en komplex omvårdnadssituation som har relation till sjuksköterskans yrkesutövning ska identifiera vårdbehov som grund för omvårdnadsplan i samverkan med patient, närstående och personal samt förespråka handlingsalternativ.

Instruktioner

Låt er inspireras av kurslitteraturen och fördjupa er i en komplex omvårdnadssituation som har relation till sjuksköterskans yrkesutövning. Bearbeta caset i förhållande till kursens kursmål, litteratur och lagar och förordningar. Rapporten ska vara på max 3 A4- sidor och ska innehålla följande rubriker; *Komplex omvårdnadssituation* (en beskrivning av den komplexa omvårdnadssituationen och caset), *Bearbetning* (en beskrivning av hur ni bearbetat caset i förhållande till kursens kursmål, kurslitteratur, vetenskaplig litteratur samt lagar och förordningar), *Reflektion* där ni ger er bild av hur omvårdnadens vetenskapliga grund står i relation till praxis. *Referenser* vilka som vanligt ska anges korrekt. Rapporten skrivs i enlighet med riktlinjer för vetenskapliga arbeten och inlämnas senast den 13/1 2016 på BB. Alla läser allas arbeten. Seminariet äger rum 20/1 2016 på Campus.

* *examinationsgrundande*